

Min plats på jorden

- Läsårskalender för att upptäcka din hembygd och näromgivning.

Hembygdsfostran

Denna kalender har gjorts för att inspirera pedagogen att tillsammans med klassen upptäcka hembygden. Ju mer vi kan om sättet att leva, naturen och kulturen på vår hemort, desto viktigare blir det att värna om den. En stolthet för hembygden, som väcks redan i barndomen och ungdomen, lever kvar hela livet. Oberoende av var man befinner sig i världen, finns hjärtat kvar i hembygden. Hit vill man alltid återvända!

Kalendern är ett samarbete mellan projektet SALT vid Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi och Skärgårdshavets Unesco biosfärområde. Den ger tips om hur man kan komplettera undervisningen med kunskap om hemorten för att ge en känsla av tillhörighet och delaktighet hos eleverna.

För varje månad hittar du tips kopplade till läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen, kapitlet om värdegrunden. En del av aktiviteterna kan genomföras i samband med olika flaggdagar under året.

Positiva känslor, glädje över att lära och nyskapande verksamhet främjar lärandet och sporrar eleven att utveckla sin kompetens.

Lärandet sker genom kommunikation med andra elever, lärare och andra vuxna, samt i olika grupper och sammanhang och i olika lärmiljöer. Lärande innebär individuellt och gemensamt arbete, tankeverksamhet, planering och utforskning, samt mångsidig utvärdering av dessa processer. Därför har elevernas vilja och växande förmåga att arbeta och lära sig tillsammans stor betydelse för lärprocessen. Eleverna ska också lära sig att beakta följderna av sitt arbete och hur det påverkar andra människor och omgivningen.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Augusti

Vi och jorden är ett

- Gör en cykelutflykt till en vacker plats nära skolan.
- Upptäck växt- och djurarter i närmiljön.
- Fundera på hur du kan hjälpa djuren i naturen, till exempel insekterna.

• Egna idéer:

Nödvändigheten av en hållbar livsstil. Människan är en del av naturen och helt beroende av livskraftiga ekosystem. Att förstå detta är centralt i att växa som människa.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Bild: Erika Silventoinen

September

Upptäck det lokala kulturarvet

Vilka evenemang ordnas på hemorten?
Besök minst ett lokalt evenemang under läsåret.

Ta reda på vilka lokala råvaror som skördas på hösten och vilka traditioner kring skördetiden som finns på hemorten.

Finns det lokala traditionella maträtter? Tillred eller provsmaka!

Egna idéer:

Kulturell mångfald är en rikedom. Den grundläggande utbildningen bygger på det mångskiftande finländska kulturarvet som har formats och kontinuerligt formas genom växelverkan mellan olika kulturer.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Vilka olika yrken finns det på din hemort? ●

Vad kunde du tänka dig att jobba med i framtiden?
Fundera på framtida yrkesval och hur man kan livnära sig på din hemort. ●

Kartlägg och bekanta dig med lokala företag. ●

Egna idéer: ●

Oktober

Kunnande och framtidsplaner

Alla elever är unika och har rätt till god undervisning. Var och en har rätt att växa till sin fulla potential som människa och samhällsmedlem.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Sagitta CE

Bild: Jussi Vierimaa

November

Respekt och jämlikhet

- Diskutera barnens rättigheter och på vilket sätt dessa beaktas på din hemort.

- Bjud in en person som arbetar för kommunen och fundera på barns och ungas delaktighet på hemorten.

- Intervjua en äldre person som levt sitt liv i närområdet och kanske gått i din skola som barn.

- Egna idéer:

Humanitet, bildning, jämlikhet och demokrati. Den grundläggande utbildningen grundar sig på respekt för liv och mänskliga rättigheter och på att man försvarar dessa.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Bild: Tommi Taipale

Bekanta dig med hembygdens jultraditioner.
Fundera också på om alla firar jul och i så fall hur?

Besök ett museum eller skapa en egen utställning.

Skapa något nytt inspirerat av hantverkstekniker från olika kulturer.

Egna idéer:

December

Julfrid och julfred

Kulturell mångfald är en rikedom. Undervisningen ska stödja elevernas kulturella identiteter och sporra dem att aktivt delta i egna kulturella och sociala gemenskaper och också till att de intresserar sig för andra kulturer.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Kartlägg hemortens olika föreningar och organisationer.
Arrangera en gemensam aktivitet med en förening eller organisation.

Bjud in en förtroendevald och diskutera
hembygdsfrågor som är viktiga för eleverna i skolan.

Kartlägg fritidsmöjligheterna på din hemort.
Vilka är du intresserade av och varför?

Egna idéer:

Januari

Må bra tillsammans med andra

Humanitet, bildning, jämlikhet och demokrati. Den grundläggande utbildningen ska främja välbefinnande, demokrati och aktiv medverkan i medborgarsamhället.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Februari

Här bor vi!

- Skapa en gemensam hembygdskarta där hela klassen sätter in foton, teckningar, texter och länkar om hembygden.
- Jobba kring lokala ortnamn och hur de uppkommit.
- Vilken är din favoritplats i närmiljön?

● Egna idéer:

Alla elever är unika och har rätt till god undervisning. Lika viktigt är också erfarenheten av delaktighet och av att tillsammans bidra till det gemensamma arbetet och välbefinnandet.
Ur Läroplansgrunderna 2014

Mars

Stolthet över min hemort

- Gör en lista över saker du är stolt över på din hemort.
- Fundera över vilka färdigheter och kunskaper som är bra att ha då man bor på hemorten.
- Rita egna kartor över områden på hemorten, verklighetstrogna, historiska eller kryddade med fantasi.
- Egna idéer:

Humanitet, bildning, jämlikhet och demokrati. Undervisningen ska främja ekonomisk, social och regional jämlikhet och jämställdhet mellan könen.
Ur Läroplansgrunderna 2014

April

Kultur ger kraft!

- Besök historiskt, kulturellt och samhällsligt viktiga byggnader och platser i skolans närmiljö, till exempel kyrkan, fornminnen, gamla hus, hamnen och parker.
- Skapa en ordlista över den lokala dialekten och fundera på vad orden betyder.
- Bekanta dig med lokal litteratur och musik.
Jobba kring musik, konst, film och texter skapade av orsbor.
- Egna idéer:

Kulturell mångfald är en rikedom. Samtidigt ska undervisningen stärka uppskattningen för kreativitet och kulturell mångfald, främja kulturell och interkulturell kommunikation och på så sätt lägga grund för en kulturellt hållbar utveckling.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Bild: Pia Prost

Gör en lista på typiska särdrag i naturen på hemorten. ●

Bjud in, besök eller intervju lokala företagare. ●

Ta reda på hur livet på hemorten ser ut i maj.
Hur förbereder man sig inför sommaren? ●

Egna idéer: ●

Maj

Hållbarhetens dimensioner

Nödvändigheten av en hållbar livsstil. Hållbar utveckling och livsstil kan ses ur ett ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Bild: Pia Prost

Juni

Sommartraditioner

Hurdana midsommartraditioner finns det på hemorten? ●

Be eleverna intervjuva en äldre släkting och ta reda på vad barn och unga i tidigare generationer gjorde under sommarloven. ●

Kartlägg olika sommarevenemang på hemorten. Vilka vill du besöka? ●

Egna idéer: ●

Alla elever är unika och har rätt till god undervisning. Samtidigt skapar eleverna en relation till sig själva, andra människor, samhället, naturen och olika kulturer.

Ur Läroplansgrunderna 2014

Bild: Erika Silventoinen

Juli

Hållbar livsstil

- Jämför livet på hemorten i januari och juli. Vilka är skillnaderna?

- Fundera på vad en hållbar livsstil innebär för den egna hembygden.

- Gör en lista på det som får dig att må bra på hemorten under sommaren.

- Egna idéer:

Nödvändigheten av en hållbar livsstil. Den grundläggande utbildningen ska främja en hållbar livsstil och eko-social bildning.

Ur Läroplansgrunderna 2014

SALT – Skärgård och landsbygd i samverkan

Målet med SALT-nätverket har varit att främja en positiv hemortsidentitet hos barn och unga och ge dem förutsättningar att vara aktiva samhällsmedlemmar både i skärgården och på landsbygden. SALT-nätverket har under åren 2022–2024 utvecklat en hembygdsfostran med fokus på skärgårds- och landsbygdsfrågor med syfte att stödja kommuner i att skapa pedagogiska helheter kring hembygdsfostran och egna långsiktiga verksamhetsmodeller för barn och unga.

Materialen och texterna som producerats inom SALT-nätverket kan laddas ner på adressen www.abo.fi/skargardsinstitutet -> Nätverket SALT.

Skärgårdshavets Unesco biosfärområde

Med sina tiotusentals öar och skär är Skärgårdshavet en unik plats på jorden. Det är en levande skärgård med över 120 bebodda öar. Kulturlandskapen och de många olika naturtyperna, både över och under vattenytan, gör Skärgårdshavet till ett av de artrikaste områdena i Finland. Detta är några av orsakerna till att stora delar av Skärgårdshavet redan 1994 fick sin status som biosfärområde av Unesco. Ett biosfärområde sporrar till att jobba för ett hållbart samhälle med en rik natur som också framtida generationer kan glädjas över. En viktig del av biosfärområdets verksamhet är att stöda utbildning inom hållbarhetsfrågor. Mer information och material hittas här: www.biosfar.fi

Text: Mia Henriksson, Pia Prost, Tiina Saaresranta, Erika Silventoinen.

Översättningar: Niklas Ollila.

Layout: Skärgårds Reklam

Illustrationer: Amanda Österman

Bild: Erika Silventoinen